

Nr 37

Utlåtande i anledning av motioner om inrättande av beställningscentraler för byggnadsreparationer.

I de likalydande, till allmänna beredningsutskottet hänvisade motionerna I: 888 av herr *Svanström m. fl.* och II: 460 av herr *Grebäck m. fl.* hemställas, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning av förutsättningarna för att från samhällets sida ta initiativ till och stödja särskilda beställningscentraler för reparationstjänster i enlighet med vad som anförts i motionerna.

Motionärerna framhåller att de industriellt arbetande byggnadsföretagen i första hand är inriktade på nybyggnadsverksamhet och större reparationer. Bortfallet av många mindre företag har därigenom fått till följd, att det har blivit allt svårare att tillgodose behovet av sådana tjänster som reparationer i småhus, mindre snickeriarbeten osv. Priserna på sådana tjänster har också ökat mycket snabbt.

Väsentliga vinster skulle enligt motionärerna erhållas, om man i större utsträckning kunde samordna utbudet och beställningarna av hantverks-tjänster genom särskilda service- eller beställningscentraler med mönster från t. ex. lastbilscentraler. Eftersom beställningscentralerna för reparationer måste omfatta tjänster inom flera branscher kan de troligen inte utvecklas inom särskilda branschorgan, utan förutsättningarna för samhällsliga åtgärder i frågan bör utredas.

Remissyttranden

Utskottet har inhämtat yttrande från *kommerskollegium* samt berett *Sveriges hantverks- och industriorganisation* (SHIO) och *Svenska företagares riksförbund* tillfälle att yttra sig över motionerna.

Kommerskollegium har uttalat att tillgången på arbetsobjekt för de fria hantverkare som sysslar med reparationer i mindre fastigheter synes vara god, inom många områden utomordentligt god. Det är därför föga troligt, att de i nuvarande läge skulle ha något intresse av att ansluta sig till service- eller beställningscentraler. Förutsättningarna för att kunna åstadkomma i motionerna föreslagna service- och beställningsorganisationer måste bedömas som obetydliga. Det är ej heller troligt att inrättande av sådana centraler skulle påverka priserna på reparationer. Kollegiet vill emellertid

med hänsyn till att bristen på byggnadshantverkare för reparationer är ett av de problem som uppkommit under nuvarande strukturrationalisering inte motsätta sig att en utredning kommer till stånd.

SHIO, som vidareremitterat motionerna till Sveriges byggmästareförbund, Elektriska installatörsorganisationen EIO, Mekaniska verkstädernas riksförbund, Målaremästarnas riksförening i Sverige, Rörledningsfirmornas riksförbund och Rörfirmornas landsförbund, ansluter sig till dessa organisationers uppfattning att behov av speciella samhällseliga åtgärder inte föreligger på detta område. SHIO uppskattar det positiva syfte motionärerna haft men anser sig inte vilja tillstyrka motionerna.

Byggmästareförbundet anser att det inte finns praktiska möjligheter att förverkliga förslaget, att detta ej heller torde fylla någon verklig funktion, samt att de i motionerna berörda frågorna uppmärksamats av både arbetsgivare- och branschorganisationer.

EIO uttalar uppfattningen att de föreslagna beställningscentralerna skulle dra så höga kostnader att allmänheten inte skulle anlita dem. Även verkstadsförbundet befarar att centralerna skulle medföra prishöjningar och anser inte behov föreligga av samhällseliga insatser. Denna uppfattning delas av målarmästarföreningen och rörfirmornas organisationer. Rörledningsfirmornas riksförbund anser att beställningscentraler för VVS-reparationer i många fall till och med skulle vara direkt olämpliga.

Svenska företagares riksförbund finner att konkurrensförhållandena mellan företag i samma bransch och kanske speciellt mellan olika branscher inte skulle förbättras genom ett ingripande från samhällets sida. Förbundet anser det just nu vara en praktiskt taget omöjlig uppgift att upprätta dylika beställningscentraler och finner det tveksamt om centraler med en rad företag inom olika branscher sammanslagna skulle stärka konsumentens ställning och åstadkomma en mera marknadsmässig prisbildning.

Förbundet erinrar om att samverkan på många håll sker mellan enskilda företag och räknar med att fastighetsägarna själva genom sin efterfrågan kommer att tvinga fram serviceföretag. Förbundet anser att motionerna inte för närvarande bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottet

Motionärerna hemställer om utredning av förutsättningarna att inrätta beställningscentraler för byggnadsreparationer.

I kommerskollegiets remissyttrande framhålles att förutsättningarna att kunna åstadkomma föreslagna beställningscentraler måste bedömas som obetydliga, men kollegiet har inte velat motsätta sig att frågan utreds med hänsyn till den genom strukturrationaliseringen uppkomna bristen på

byggnadshantverkare. Branschorganisationerna har inte ansett något behov av samhälleliga åtgärder föreligga och har ej velat tillstyrka motionerna.

Tillgången på arbetskraft för reparationer i mindre fastigheter är såsom motionärerna anfört knapp. Det är dock inte sannolikt att den skulle öka genom inrättande av service- och beställningscentraler i enlighet med förslag i motionerna. Förslaget synes inte ägnat att förbilliga priserna på reparationer, och utskottet anser det i likhet med branschorganisationerna troligt att beställningscentralerna skulle medföra prishöjningar för konsumenterna.

Utskottet finner sig med hänsyn härtill inte böra biträda motionärernas förslag utan hemställer

att de likalydande motionerna I: 888 och II: 460 icke föranleder någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 22 april 1969

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

NANCY ERIKSSON

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herrar Möller (s), Hedlund (s), Eric Peterson (fp), Karl Gustav Pettersson (s), Kilsmo (fp), Ernst Olsson (cp), Nyquist (s)*, Blomquist (m)*, fröken Pehrsson (cp)* och herr Ingvar Andersson (m);

från a n d r a kammaren: fru Eriksson i Stockholm (s), herrar Haglund (s)*, Andersson i Örebro (fp), Hugosson (s), Hyltander (fp)*, Johansson i Växjö (cp), Green (s)*, Thylén (m)*, Aldén (s) och Rosqvist (s).

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.